

XI.

Покорението на Тракия отъ келтитѣ или галитѣ. Келтійски царь Каваросъ (между 278.—213. год. пр. Хр.).

Първа голѣма, обаче само приврѣменна промѣна въ населението на балканскитѣ земи причинили галитѣ или келтитѣ.¹⁾ Вече въ края на IV. вѣкъ пр. Хр. въ врѣмето на Филипа II. и Александра Вел. тѣ се появили на сѣверното крайбрѣжие на Адриатическо море, но тогава силната македонска държава още била въ състояние да отблъсне тѣхното нашествие. Но въ кратко врѣме изпаднала и тая държава и така балканскитѣ земи изгубили послѣдната си защита, защото и илирийцитѣ, тракийцитѣ и гърцитѣ били ослабили сами себе си съ постоянни втрѣшни раздори.

На 280. год. единъ силенъ отрядъ келти трѣгнжълъ къмъ югъ, покорилъ Пеонитѣ, нахлулъ въ Македония и разбилъ македонската войска въ битката, въ която загинжълъ и самиятъ царь Птолемеосъ Керавносъ. На слѣдующата година още по-голѣмъ отрядъ келти на брой около 200,000 души подъ началството на своя царь Бренусъ Акихориусъ се упжилъ въ Хелада, за да разграби съкровищата на Делфійския храмъ, натрупани тамъ отъ минжлитѣ вѣкове. Обаче нападателитѣ пострадали отъ студъ и гладъ въ околността на Делфи много повече, отколкото отъ оржието на гърцитѣ. Тѣхниятъ царь, тежко раненъ, самъ се проболъ съ мечъ.

Отъ главния отрядъ на Акихория още въ Дардания се отдѣлили по-малки чети на брой около 20,000 души, прѣдвождани отъ Лонория и Лутария. Като оставили Македония на страна, нахлули въ Тракия, побѣдили тракийскитѣ племена, на които наложили данѣкъ и нѣколко врѣме останжли на брѣговетѣ на Пропонтида. Докато Акихориусъ опустошавалъ Хелада, Лонориусъ и Лутариусъ минжли въ Азия и постъпили на служба у битинския царь Никомеда. Най-сетнѣ се заселили втрѣ въ Мала Азия въ областта на р. Халисъ и около Анкира, която отъ тѣхъ

¹⁾ Справ. *Jireček Dr. Konst.*, *Tulovsko pole* въ *Casopis Musea Království Českého. Praha*, 1876. стр. 686—691. и *Müllenhof K.*, *Deutsche Alterthumskunde*. Band III. стр. 143—144. Въ споменжтата тукъ статья доказва Иречекъ, че царската столица (βασιλειον Τύλη) на Комонтория и неговитѣ наслѣдници се намирали въ Казанлъжката долина, която днесъ се зове Туловско поле. Къмъ изтокъ отъ Казанлъкъ има село *Тулово*; като сравнява това име съ келтійското или галатското *Tule*, *Tulis* дохажда Иречекъ до вѣроятното заключение, че въ Тулово се упазилъ споменъ за келтійското *Tule*. При това посочва Иречекъ стратегическото положение на Туловското поле и многобройнитѣ могили, може би келтійски, което ще могатъ да докажатъ само научни разкопки на тие могили. По сжитѣ съображения както Тулово можемъ за келтійско да приемемъ и друго мѣстно име въ Казанлъжката долина, именно *Турія*, село къмъ югозап. отъ Казанлъкъ, край сѣвернитѣ поли на Сръдна-Гора; въ околността на това село има многобройни могили и надъ него едно широко градище. Турія може би да е само вариантъ на *Tulia*; въ тази форма споменува Туловското поле Дубровчанинътъ Павелъ Гьоргиѣвъ въ 16. вѣкъ: *provincia di Tulia* (*Jireček, Cesty*, стр. 150.). Като аналогия може да се посочи келтійското название *Turia* въ Испания (*Kiepert, Handbuch der alten Geographie*, стр. 490.). Отъ Цезарь (*Bellum Gallicum*) извѣстно е името на Келтійското племе *Tur-ones*. Между българскитѣ мѣстни имена Турія е *единственото*, произведено отъ кореня *tur-*, когато въ другитѣ славянски земи мѣстнитѣ имена, произведени отъ нарицателното туръ (*taurus*) не съдотамъ редки. Справ. *Miklosich, Die slavischen Ortsnamen aus Appellativen* въ *Denkschr. der Akad. der Wissenschaften in Wien*, XXIII. 250—251.